

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Moralitate, Natvra, Et Effectibvs Actvvm
Svpernatvralivm In Genere Et Fide, Spe, Ac Charitate,
Speciatim**

Coninck, Gilles de

Antverpiae, 1623

Dvb. VII. Qua ratione, siue quibus casibus salus proximi est præferenda
saluti corporis nostri, ita vt hanc pro illa teneamur profundere?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79645](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79645)

conservatione sui status ac honoris: ergo magis pro vita amici & amicitiae honestate.

82 Tertiò, quia famuli pro tuenda vita sui dominilicite exponunt se certissimis vitæ periculis, & accepto stipendio licite ad hoc se obligant: quare igitur non liceat id facere pro honestate amicitiae, quæ melior est eiusmodi lucro: & si quis pro stipendio & amore lucris posset ad illud obligare, quare non etiam amore honestatis posset se amico gratis ad hoc obstringere?

Quartò, quia, etsi furiosum te inuadente licite occidas, ut vitam tuam tuearis, tamen laudabiliter permittis te potius occidi: quo casu tamè perdis vitam tuam ut conserues vitam alterius.

83 Ad primum argumentum contrarium D. Thomas supra negat min. quia talis in eo actu non amat proximum præ se, sed bonum virtutis præ vita. Adde, caritatem in solis bonis spiritualibus nos obligare ut nos diligamus præ proximo, in alijs verò id solum permittit. quare neganda est maior si loquamur de postulatione inducente obligationem respectu bonorum corporalium.

Caritas in solis bonis spiritualibus nos obligat ut amemus nos præ alijs.

Ob multas causas licite definimus conseruare vitam.

Lessius.

Ad secundum, nego maiorem semper esse veram: quia multæ possunt occurrere causæ, ob quas honestè definimus conseruare vitam, etià eo casu, quo eam licite possumus conseruare: ut patet ex dictis, & cum alijs bene docet Lessius l. 4. de Virtut. card. c. 3. n. 12. & patet vel ex instituto Carthusianorū, qui licite se obligant ad non edendas carnes, etsi ratione morbi id esset necessarium ad vitæ conseruationem.

84 Ad tertium, nego consequentiam: quia longè magis tenemur vitare mortem nostrā spiritualem, quia grauissimum malum est, quod nullum ob finem potest honestè appeti; quàm mortem corporalem, quæ sæpè habet rationem boni, & ob finem honestum potest appeti, v. c. ut liberemur à periculis peccandi, ut citius fruamur Deo: quamuis enim non possimus nobis ob has causas inferre mortem, licite tamen ob eas optamus mori.

Ob multas causas licite optamus mortem, illicite tamen eam nobis inferimus.

Ad quartum, Respondeo S. Augustinum nō dicere hoc esse contra eam regulam, sed eam excedere; quia nimirum talis plus diligit proximum, quàm illa regula præcipiat. Nec refert quod contraria explicatio, scilicet, quod Augustinus ibi velit innuere hoc esse illicitum, videatur magis consona adiunctis; quia hoc non ita hic curandum est; nam ipse August. lib. 1. Retract. c. vltimo fatetur in hoc libro multa obscurè & confusè à se dicta esse magis inquirendo quàm asserendo.

August.

Hinc patet nos licite exponere vitam nostrā euidenti periculo pro conseruatione vitæ alicuius personæ etiam priuatæ, quæ concionando aut alia ratione multum prodest salutis animarum; atque adeo hoc esse valdè laudabile, & ex caritate theologica, quatenus cedit in honorem Dei, appetibile.

Nota tamen, eum qui habet uxorem & liberos, quibus alendis aut moribus Christianis instruendis vita ipsius valdè necessaria est, contra caritatem his debitam facturum, si vitam suam pro priuato amico tali periculo exponeret.

Coninck de act. supernat.

Quod etiam insinuat D. Thom. 2. 2. q. 32. art. 6. dum dicit neminem debere dare eleëmofynam ex pane suæ & filiorum vitæ sustentandæ necessario. Vbi nullo modo (ut aliqui putant) contradicit ijs, quæ docuit in 3. citatus supra n. 81. vbi dicit amicum honestè pro amico vitam periculo exponere. Sed vtrumque commodissimè potest conciliari, si vnum intelligas de homine omnino libero, siue cuius vita non est alteri obligata; & alterum de eo qui uxori & liberis alendis obligatur. Sic etiam persona publica, cuius vita est valdè necessaria reipublicæ, male faceret exponendo eam certo periculo pro priuato.

D V B I V M VII.

Quaratione, siue quibus casibus salus proximi est preferenda salutis corporis nostri, ita ut hanc pro illa teneamur profundere?

D. Ius Thom. 2. 2. q. 26. art. 5. absolute docet, 85 animam proximi magis esse diligendam, D. Thomas. quàm corpus nostrum, quia caritas fundatur super participatione bonitatis Dei, & beatitudinis æternæ; quàm magis participat anima, quàm corpus. Ex quo sequitur, nos teneri aliquando vitam spiritualement proximi præponere vitæ nostræ corporali, hanc pro illa profundendo. In quo omnes consentiunt: nam clarè ex Scripturis constat. Nam Christus Iohan. 15. ait: *Hoc est preceptum meum ut diligatis inuicem, sicut dilexi vos.* & ostendens in quo hæc dilectio consistat subdit: *Maiorem hac dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat pro amicis suis.* Vbi aperte insinuat, nos debere pro proximi salute animam ponere, sicut ipse suam pro nostra salute posuit. Vnde S. Iohannes epistolæ 1. c. 3. ad hunc locum alludens ait: *In hoc cognouimus caritatem Dei, quoniam ille animam suam posuit pro nobis, & nos debemus pro fratribus animas ponere.* Ratio huius est, quia caritas postulat ut subeamus paruum damnum ad auerendum ingens damnum proximi, præsertim si hic illud nulla ratione potest auertere: & ita teneor facere iacturam alicuius pecuniæ ut seruem vitam proximi: mors autem corporis comparata cum morte animi, præsertim æterna, est valdè exiguum malum: & consequenter præ illo est negligendum.

Certum est nos aliquando teneri vitam corporalem perdere pro spirituali proximi saluanda. Iohan. 15.

1. Iohan. 3.

Posito igitur quod aliquando teneamur ponere animam pro fratribus, quæstio est quando ad id teneamur. Potest autem hoc disputari vel respectu priuatorum, vel respectu Superiorū quibus singulariter animarum cura incumbit.

CONCLUSIO I. In extrema proximi necessitate spirituali quiuis tenetur ei succurrere etiam cum certo periculo vitæ; si sit probabilis omnino spes eum iuuandi. Sequitur aperte ex iam dictis: nam si aliquando teneamur vitam corporis exponere certo periculo pro salute proximi, ad id inaximè tenemur in dicto casu. Vnde etià communiter Doctores in hac conclus. consentiunt, ut patet ex Bañez, Caiet. & Malder. 2. 2. q. 26. a. 5. Turrian. disp. 87. dub. 2. concl. 3. Valentia disp. 3. q. 4. puncto 4. assert. 5. Lorca sect. 3. dubio 28. memb. 2. Tolero l. 4. Summæ c. 10. Azor.

86

Bañez. Caiet. Malder. Turrian. Valentia. Lorca. Tolero. Azor.

Vv 3

tom.

Nauar.

tom. 2. l. 12. cap. 4. Nauar. c. 24. nu. 9. & alijs.

Dixi. si sit probabilis spes eum iuuandi. Quia si hæc spes sit exigua aut valde dubia: omnes fatentur nos non teneri vitam pro altero tanto periculo exponere.

87

Quis dicatur esse in extrema necessitate.

Nota Doctores communiter docere, eum esse in extrema necessitate spirituali constitutum, qui constitutus in periculo æternæ damnationis non potest se ex eo villo modo eripere, ita vt sine mea opera salus ei aut omnino aut saltem secundum moralem æstimationem possit dici impossibilis.

In tali autem necessitate, vt omnes fatentur, constitutus est Primò, existens in mortali peccato, qui dormiens aut phrenesi laborans subito ab inimicis aut etiam à seipso est occidendus, nisi ego id impediam; quare si possum etiam cum periculo vitæ teneor id impedire, modò sit valde probabilis spes, quòd ea ratione poterit euadere damnationem, v. cad se postea redeundo & confitendo, &c.

88

Nauar. Siluester. Lorca.

Secundò, infans non baptizatus iam iam moriturus. Nauar. tamen c. 24. n. 9. Siluest. verb. *Belum*, 2. q. 4. Lorca 2. 2. sect. 3. disp. 28. n. 32. & quidam alij docent, nos non teneri talem cum periculo vitæ baptizare, nisi sit filius hominis Christiani. Quia filium hominis Ethnicum non possumus baptizare inuitis parentibus. Sed hæc ratio nec est generatim vera (nam, vt ostendi tomo 1. de Sacram. q. 68. a. 10. n. 76. multis casibus filius hominis infidelis inuito parente licet baptizatur præsertim in articulo mortis) nec etiã generatim ex ea inferitur intentum: nam fieri potest, vt pater infidelis infantis consentiat in baptismum filij, & hic quia est in loco infecto peste nequeat sine periculo vitæ baptizari. Quare illorum assertum solum est verum, quando talis infans nequit baptizari nisi vis iniuste inferatur parentibus, aut cum alia graui ac iniusta eorum perturbatione: quo casu ille infans licet baptizari nequit.

Licetè quandoque baptizatur infans parentibus infidelibus inuitis.

89

Tertiò, multi asserunt in extrema necessitate esse constitutum peccatorem qui proximus morti timens se non esse contritum instanter petit confessarium; atque ita deficiente Parocho quemuis sacerdotem etiam cum periculo vitæ teneri ipsius confessionem audire. Quia et si talis per contritionem saluari possit, hæc tamen ei est difficilis, & ipse merito timet ne non sit contritus. Ita Lorca suprà & Bañez 2. 2. quæst. 26. a. 5.

Lorca.

Bañez.

An moriturus existens in mortali, qui creditur non esse contritus, sit in extrema necessitate.

Sed hoc alijs videtur difficile: nam hinc sequeretur, tempore pestis aut inuasionis hostilis quemuis sacerdotem in defectu aliorum teneri se pro quouis existente in periculo mortis (præsertim si sit ei probabile eum fortè esse in peccato mortali) exponere periculo vitæ: & multò magis pro eo, qui non petit instanter confessarium, quam pro eo qui petit: quia de illo magis timendum est, ne in malo statu moriatur, quam de hoc. Communiter tamen Doctores docent, tali tempore solos eos quibus incumbit cura animarum, teneri infectorum confessiones cum periculo vitæ audire. vnde Lorca suprà num. 38. vult tunc alios in defectu Parochorum non teneri cum maximo, sed so-

lùm cum graui detrimento corporali audire confessiones peste morientium: in quo non loquitur consequenter.

Hinc merito Nauar. c. 24. nu. 9. hunc casum limitat ad existentem in peccato mortali, qui omnino ignorat sibi necessariam esse contritionem extra susceptionem Sacramenti, aut omnino ignorat quid sit contritio, & quomodo eam possit in se excitare: atque ita non curat se ad eam habendam excitare. Et omnino probabile est sacerdotem qui certò illius statum sciret, & omnino speraret se posse eum iuuare, etiam cum periculo vitæ ad hoc teneri. nam, et si talis faciendo omne quod in se est, posset maiorem à Deo illuminationem accipere, & ita contriti tamen in homine rudi & mortis angustijs presso hoc est difficillimum, ideoque secundum communem Doctorum sententiam talis potest dici in extrema necessitate constitutus.

Quartò, Bañez suprà docet esse in extrema necessitate hominem simplicem, qui ab hæretico seducitur. Sed hoc generatim sumptum non est probabile. Quia vel talis laborat ignorantia vincibili, & sic non est in extrema necessitate, quia potest se iuuare: vel laborat ignorantia inuincibili, & tunc in eo errore non peccat. His adde, talem postea sæpè habiturum occasiones cognoscendi veritatem, si ad hoc prout potest & debet voluerit laborare. quare nullo modo potest dici constitutus in extrema necessitate. Melius Nauar. c. 24. nu. 10. ait in tali necessitate constitutum, qui inuincibiliter ignorat res fidei aliaue necessitate medij ad salutem necessariam, & est in articulo mortis constitutus. Et iuxta dicta nu. 90. is qui potest talem iuuare, videtur etiam cum periculo vitæ ad hoc teneri.

Opinioni Bañez fauet Lorca suprà num. 33. vbi docet, quando hæreticus seducit plebem, deficientibus alijs quemcumque ad hoc aptum teneri ei resistere, etiam cum periculo vitæ. Quod quidem omnino credo verum esse, quia do esset euident periculum ne multi seducerentur, & probabilis spes illud impediendi si quis ad hoc aptus se ei opposeret: nam hic adhuc obligabitur: non tamen ex eo præcisè, quòd seducti sint tunc in extrema necessitate, vt Lorca insinuat (hoc enim, vt iam ostendi, non est probabile) sed quia tunc ipsa communitas, atque adeò fides Catholica in ijs locis absolutè periclitatur: pro quorum defensione etiam priuati tenentur vitæ discrimen subire: hoc enim à quouis fideli & membro Ecclesiæ exigunt tam caritas debita communitati (cuius bonum longè magis tenemur procurare, quam priuatum) quam honor fidei, cuius confessionem in tali casu tenemur non erubescere. vt in simili ostendi disp. 15. n. 92. & 107.

Quintum casum aliqui ponunt, quando aliquis & præsertim plures in aliqua communitate ex ignorantia vincibili putarent aliquem contractum esse iustum, qui tamen est vltimarius, & crederentur in ea ignorantia perseveraturi.

Sextò, quando pater ob paupertatem filiam inuitam est propositurus, & hæc creditur nisi impediarur vsque ad mortem in eo peccato perseveratura.

Septi-

Septimò, quando aliqua adultera, nisi impediatur, videtur continuò in adulterio perseveratura. putant enim illitunc quemvis qui id probabiliter facere potest, cum periculo vitæ teneri ea impedire.

94 Sed hæc parum sunt probabilia, ideoque meritò ab alijs hi casus aut omittuntur (vt à Nauarro, Bañez, Maldero citatis nu. 86.) aut expressè negantur, vt à Lorca suprâ. De quinto casu patet, quia vel illa ignorantia est ijs moraliter vincibilis, & tunc nullo modo possunt dici esse in graui necessitate, cum absolute voluntariè eam ignorantiam patiantur; vel est omnino inuincibilis, & tunc cum contractum sine vlla culpa exercent. Adde, quòd tales in articulo mortis, aut etiam dum aliàs confitentur, vel inuincibiliter non recordantur illius peccati quod ex vincibili ignorantia commiserunt, & ita possunt verè atteri & per Sacramentū iustificari sine illius peccati confessione, aut maiore notitia: vel illius aliquo modo recordantur, & dubitant an licet ei usmodi contractum exerceant; & tunc facile possunt confessarium consulere & ipsius consilium sequi. Vnde constat tales ne quidem esse in graui necessitate.

95 In sexto & septimo casu etiam clarissimum est tales non esse in extrema necessitate. Nam illa adultera omnino sponte peccat, arque ita ne quidem est in graui necessitate. Illa autem filia est initio secundum quid inuita peccet, tamen absolute voluntariè id facit, & volendo sustinere patris iram, aut vt summum periculum vitæ, potest ab omni periculo peccandi liberari: nemo autem præcisè ex caritate tenetur vitam suam exponere periculo vt personam priuatam à periculo vitæ liberet. His adde, illam paulò post aut morte parentis omni ei usmodi necessitate liberandam, aut facile reperituram occasionem se aliqua via illis molestijs liberandi, si ad hoc velit serió conari, aut etiam contracto grauiore morbo ab ei usmodi peccatis necessariò cessaturam.

Confirmatur, quia aliàs sequeretur, me non posse vt vitam defendam, occidere inuaforem qui ab alio metu adigitur vt me occidat; quia hic est in longè maiore necessitate, quàm illa filia: & tamen certum est licere talem inuaforem cum moderatione inculpatæ tutelæ occidere.

96 **CONCLUSIO II.** Extra extremam necessitatem caritas quidem suadet, vt homini particulari in periculo salutis constituto etiam cum euidenti periculo vitæ nostræ succurramus, quando est spes eum iuuandi, tamen personas priuatas ad hoc non obligat. Ita Bañez, Malderus, & Lorca suprâ, & videtur communior sententia.

Prior pars probatur, quia est actus heroica virtutis, proximi salutem & honorem Dei, qui per alterius peccatum, & fortè etiam damnationem, grauius esset ladendus, propriæ vitæ praponere. Cum enim illa sint bona longè excellentiora, quæque Deo magis placent, quàm vita nostri corporis, non potest non esse laudabile & Deo gratum pro illorum defensione vi-

tam corporalem periculo exponere. Excipiens tamè casus, quo alicuius vita esset communitati valde necessaria, ita vt multorum salus ab ea penderet; tunc enim talis etiam in extrema necessitate pro priuati salute eam imprudenter certo periculo exponeret; quia sic vt vnum seruaret multos periculo exponeret.

97 Secunda pars prob. Primò, quia cum constitutus in graui necessitate salutis possit adhibendo diligentiam se ex ea eripere; non potest me obligare vt cum tanto meo incommodo eum eripiam.

Secundò, quia constitutus in periculo vitæ corporalis, ex quo etsi difficulter, tamen absolute potest se eripere, non potest me obligare, vt ei ex caritate succurram cum diminutione mei status, siue ex bonis ad huius conseruationem aliquo modo necessarijs: ergo nec constitutus in periculo damnationis, ex quo etiam moraliter loquendo, etsi difficulter, potest se eripere, nequit me obligare vt ei cum periculo vitæ succurram: videtur enim par vtriusque ratio.

Tertiò, quia cum hæc necessitates sint satis frequentes, nimis esset graue, & contra suaue caritatis iugum, quemvis obligare vt eas cum tanto suo periculo tollat; præsertim cum non vulgaris, sed omnino heroica caritatis ac fortitudinis sit vitam suam pro alterius salute sponte morti exponere.

Quartò, quia aliàs priuati in similibus periculis tantum obligarentur aliorum salutis prospicere, quantum Pastores: atqui hoc est falsum & contra apertam sententiam D. Augustini epistolâ 180. vbi ostendit, tempore persecutionis aut pestis longè aliter obligari Pastores ne suas oues deserant, quàm alios ne suos ciues deserant: ergo dicendum est priuatum non teneri talibus succurrere cum periculo vitæ.

In conclusione dixi Primò, nos eo casu non teneri succurrere hominis particularis necessitati; quia quando ipsa communitas laboraret simili necessitate, vt si ab hæreticis magna ex parte peruerteretur, teneret ei etiam cum periculo vitæ succurrere, quando esset probabilis spes eam iuuandi, vt dixi n. 92. Et confirmatur, quia quiuis ciuis tenetur suæ reipublicæ in graui necessitate temporali constitutæ etiam cum periculo vitæ succurrere: ergo multò magis in necessitate spiritali ad hoc tenetur.

99 Dixi Secundò, me ad illud non teneri cum euidenti periculo vitæ. Quia si periculum illud esset leue & parum probabile, teneret eo contempto proximo in graui necessitate spiritali constituto succurrere; quando esset ferè certa spes eum iuuandi; quia illud vitæ periculum non est tanti faciendum, vt propterea possem æternam proximi salutem in eo casu negligere. Ita Azor tom. 2. Moral. l. 12. c. 4. qu. 2. & Tolerus l. 4. Summæ c. 10. & Valentia tom. 3. disp. 3. q. 4. puncto 3. assert. 5. quamuis ipsi aliquanto generalius loquantur; tamen hanc sententiam aperte docent, & fortè secundum eam explicari possent. Quando autem proximi necessitas & vitæ periculum talia sint, vt hoc præ illa sit necessariò contemnendum, prudenti iudicio spe-

98 Communitati graui periculo spiritali laboranti teneret cum periculo vitæ succurrere.

99

Azor.
Toleros.
Valentia.

Bañez.
Malderus.
Lorca.

Etandum est: nam generalis regula dari nequit; cum secundum varias circumstantias hæc in omnibus casibus possint variari.

100 Ex quibus sequitur Primò, me teneri succurrere, quando possum, tali necessitate laboranti cum aliqua iactura bonorum; non minùs, imò multò magis, quàm teneor succurrere laboranti extrema necessitate corporali: quia illius periculum sine comparatione est grauius.

Sequitur Secundò, me cuius proximi necessitati spirituali, præsertim quando agitur de vitanda morte ipsius spirituali, siue de vitando peccato mortali, quantum uis ei voluntario, teneri succurrere, quando id possum sine meo incommodo facere, ut per se patet, & fusiùs ostendam in materia de correptione fraterna disput. 28. dub. 6.

101 CONCLUSIO III. Superiores, quibus cura animarum commissa est, ratione sui officij tenentur etiam cum periculo vitæ grauibz suorum subditorum necessitatibus succurrere. Ita Valentia, Malder. Lorca citati n. 86.

Colligitur hæc conclusio clarè ex Iohan. 10. ubi singulariter de pastoribus dicitur, quòd teneantur animam suam ponere pro suis ouibus; & dicuntur mercenarij, qui lupo veniente fugiunt. Vnde etiam S. Augustinus epist. 108. ad Honoratum valdè fuse probat, eos singulariter obligari ne suas oues tempore persecutionis aut in similibus periculis desperant. Ex quibus sic argumentor, Priuati tenentur cum certo periculo vitæ succurrere proximo in extrema necessitate spirituali constituto: atqui Pastor secundum iam dicta longè magis & in pluribus casibus obligatur succurrere subdito, quàm priuatus proximo: ergo ille tenetur ei succurrere etiam in graui necessitate cum certo periculo suæ vitæ.

Probatur Secundò, quia Pastores idèò præcipuè accipiunt à subditis stipendium siue suam sustentationem ac præbendam, ut ijs in similibus necessitatibus succurrant, & consequenter quasi ex contractu se ad hoc obligant: ergo ad hoc tenentur etiam cum certo vitæ periculo; sicut famulus ad id conductus etiam cum certo periculo suæ vitæ tenetur dominum suum periclitantem defendere.

102 Nota Primò, Pastorem instante tali necessitate non posse inuitis subditis renunciare suo officio, sicut nec miles instante pugna potest renunciare militiæ; nam aliàs licitè vterque fugeret, veniente lupo aut inimico, renunciando suo officio.

Quando aliqui dicendi sunt constituti in graui necessitate spirituali. Nota Secundò, talem necessitatem esse Primò, quando hæretici peruerunt plebem, præsertim quando multis, & consequenter ipsi communitati, periculum imminet; quo casu etiam priuati tenentur cum periculo vitæ ei malo occurrere, quando possumt.

Secundò, quando in persecutione aut hostili incurfione fugiente Pastore tota plebs esset destituenda sacerdotibus, à quibus Sacramenta possent percipere, & in fide confirmari. vide dicta disp. 15. n. 103. & 104.

Tertiò, quando tempore pestis est periculum ne aliqui siue confessione moriantur; quos Pa-

stor alijs deficientibus teneretur etiam cum periculo vitæ audire: ne aliàs periculo damnationis exponantur, si fortè non sunt contriti; ut in rudibus præsertim facillè posset accidere.

Nota Tertiò, quando Pastor potest suis ouibus per alios sufficienter prouidere (quod tempore pestis omnino quantum potest fieri conuenit, ne Pastor sanos propter ægrotos teneatur deferere) eum non teneri se exponere periculo, ut ex S. Augustino notauimus loco mox citato: & ratio est, quia tunc cessat necessitas.

D V B I V M VIII.

Qua ratione vnus proximus sit magis diligendus, quàm alter?

103 Vidam apud Magistrum in 3. d. 29. §. Vnde etiam. docent, nos quoad affectum debere omnes proximos æqualiter diligere; sed in operis exhibitione esse differentiam; ita scilicet ut aliquibus ex caritate plus teneamur bene facere, quàm alijs. Mouentur præcipuè auctoritate D. Augustini, qui l. 1. de Doctrina Christiana c. 28. ait: *Omnes autem homines æquè diligendi sunt, sed cum omnibus prodesse non possis, his potissimum consulendum est, qui pro locorum & temporum, vel quarumlibet rerum opportunitatibus, constituti tibi, quasi quadam sorte iunguntur.* Item in expolitio. nec. 6. ad Galatas explicans illud: *Operemur bonum ad omnes, maxime autem ad domesticos fidei,* ait: *Omnibus enim pari dilectione vita optanda est: etsi non omnibus eadem possint exhiberi dilectionis officia. Quam sententiam Magister non omnino rejicit, licet §. Verum quia contrariam præferat.*

104 Sed plurimi Doctores secuti D. Thom. 2. 2. qu. 26. a. 6. hanc sententiam putant esse improbabilem. Primò, quia caritas non minùs est ordinata, quàm natura: atqui in naturalibus interior inclinatio respondet exteriori effectui; nam sicut terra de facto descendit infra aquam, ita intrinsecam habet ad hoc inclinationem: ergo sicut caritas inclinat ut secundum exteriorem affectum vnum præ alio diligamus; ita etiam inclinat ut similiter secundum internum affectum vnum præ alio diligamus.

Secundò, quia externa caritatis ostensio non debet esse ficta, sed debet procedere ab interiore vero affectu: ergo sicut caritas inclinat, ut vni præ altero aliquod bonum conferamus: ita inclinat ut illud ipsi præ altero optemus; & consequenter ut eum interius magis amemus: nam sicut aliquem interius amare, nihil est aliud, quàm ei velle bonum, quia ei bonum est; ita ipsi magis velle bonum quàm alteri, est eum interius magis amare quàm alterum. Et sanè si prior sententia ita generatim intelligatur, est sine dubio falsa, ut dicta argumenta probant, & præsertim secundum. Sed non credo eius Auctores eam vnquam ita generatim intellexisse.

105 Durandus verò in 3. d. 29. q. 1. a. 1. distinguit duplicem affectum caritatis, scilicet complacentiæ, quo nobis placet bonum proximi ab eo adeptum: & desiderij, quo desideramus ei bonum nondum adeptum. docetque quòd sicut vnus Beatus in cælo de facto habet maiorem